

Tíðindabræv úr Keyppmannahavn

Frá tíðindamanni okkara Michel Nielsen

Veðurlagið

Kuldi og ófriður hevur havt valdið á mongum ókum hesa seinastu tíðina í Danmark. Veturin hevur sett seg rættiliga væl fastan. Kavin hevur ikki verið so nógvur í seinastuni, men nú er so langt út liðið, at isurin hevur fingið tess meira at síga. Fergusambandið er vorðið meira óregluligt, og tað er eyðseð, at hetta elvir stórar trupulleikar í einum landi, har samferðslan millum landslutirnar fyrri tað mesta er eftir sjónum. Ein kann bert hugsa sær til, hvussu tað hevði verið í Føroyum, um veruligur havisur fanst um veturin. Ísbrótarnir eru farnir út, og sigst tað at vera meira sjáldsamt, at tað kemur fyrri longu um miðjan januar, sum tað hendi hesa ferð.

Verkføll og ófriður

Á danska arbeidsmarknaðinum hevur rættiligur kuldi og ófriður eisini havt sitt spæl. Tað sigst at vera kelduskatturin og teir høgú skattirnar sum heild, ið hava skapað ófriðin. Verkføll hava verið. Fyrst á tí stóru skipasmíðjuni B&W í Keyppmannahavn, og síðan á fleiri øðrum skipasmíðjum víða hvar um landið. Roynt var at fáa

aðalverkfall sett í verk, men tað má sigast at vera vónbrot, tí burtur av teim 800.000, ið eru limir í landssamgonguni LO, fóru øberta uml. 30.000 úr arbeiðinum. Frá tí borgarliga bólknum í Danmark hevur verið sagt, at tað alt stendst av kommunistiskari agitaðin, og at ófriðurin hevur verið lagdur til rætts framman undan. Hetta kemur júst nú — vilja tey borgarliga dagblöðini vera við — í sambandi við, at kommunistar fyrri fyrstu ferð í 10 ár hava fingið fótin inn um gátt á Christiansborg. Sum fyrr nevnt, hendi jú tað fyrri góðum mánaða síðan, at tann fyrrverandi SF-, VS- og SÁ-kvinnan, Hanne Reintoft fór inn í kommunistaflokkinn og gjørdi seg og fólkatingsumboð sitt til talsmann fyrri henda flokk. Nú verður hildið, at tann danski kommunistaflokkurin, sum leingi hevur tykt at ligga í dvala, fer at gera munandi um seg, men ringt er at gita, hvussu nógv, ið veruliga liggur í hesum

Politiska støðan

Vist er tað tó, at tann borgarliga stjórnin liaðndi missur álitið millum mánna, og eftir tí, sum ymsar kanningar vilja vera við (m. a. Gallup), er tað serstakliga tann radikali flokkurin,

sum liggur undir fyrri hesum. Hetta kann nú heldur ikki tykja serliga løgdi, tí tað var júst hesin flokkur og Hilmar Baunsgaard, statsministari, sum í valbardagan upp til seinasta val varð blástur upp við útvarp og sjónvarp. Hetta kann hava rættiliga stóran týðning, sum tað tykist, tí millum mánna er hugsanin eisini tann, at ein orsök til at danski javnaðarflokkurin fór so nógv aftur, var tann, at formaðurin Jens Otto Krag, ikki altíð sýndi so rættiliga hepnan atburð í sjónvarpinum.

Ja, summi siga enná bart út, at tey vildu atkvøtt fyrri javnaðarflokkinn, um tað ikki júst hevði verið fyrri Krag.

Abortspurningurin

Eitt mál, sum leingi hevur upptikið sinnini í Danmark er spurningurin um frian abort. Hesin trupli spurningur hevur bytt tingið og landið sundur í bólkar, har sjónarmiðini eru hvoss móti hvørjum øðrum. Sum tað tykist er stjórnin mest fyrri at geva abortmøguleikarnar leysar, so at ein og hvør kvinna, sum gerst uppá vegin, og sum ikki vil fullføra tað, kann fáa abort. Frá aðrari síðu hevur tó roynd verið gjørd fyrri at forða slíkari viðtøku í tinginum, men

istaðin royna at fáa málið sent til fólkaatkvøðu. Her er fólkatingsmaður okkara Johan Nielsen, sóknarprestur, millum teir fremstu, ið royna at fáa nógv ar undirskriftir millum tinglimirnar fyrri at seta fram krav um fólkaatkvøðu, og tað kann kanska eisini tykja smiligt at slíkt týðningarmikið mál verður avgjørt á tann hátt. Nakað annað er so, at onnur kanska eina týðningarmikið mál fyrri samfelid — t. d. pornografilögin, ið moralskt kemur øllum við, hava verið viðtøkin av fólkatínginum. Spurningurin er sum sagt sera fløktur, og ringt er at taka avgerð fyrri og ímóti, so sum tað ofta er við moralskum og kenslukendum spurningum.

Søga Danmarkar undir seinra heimsbardaga

Tey seinastu árin er áhugin fyrri at granska søguna hjá Norðanlondum vaksinn nógv í Sovjetsamveldinum. Í fyrra árið varð eitt serstakt arbeiðslið skipað til granskingar av hesum londum á almenna søgustovnum undir Sovjettiska Visindakademíu.

Tveir medarbeiðarar í hesum arbeiðsliði arbeiða uppá eina kanning av teimum serligu spurningum viðvíkjandi nýggj astu søgu Danmarkar. Í fjór vardu teir doktoraritergerðir sínar. Verkið hjá J. Komarov fæst við politikkin hjá danska javnaðarflokknum í árunum aftan á kríggið, verkið J. Kudrina við søgu Danmarkar krigsárunum. Serliga hevur hovundurin lagt seg eftir at kanna søguna hjá dansku mótsøðurorsluni. Í löt-

uni verða bæði verkini greidd til útgev.

Í verkinum hjá J. Kudrina verða fylgjandi spurningar kannaðir: tann tysk-fascistiska herseingin av Danmark og skipanin av einari tjóðarfylking til bardaga móti fascistunum, lutur kommunistafloksins í skipanini av mótsøðurorsluni, støðan hjá arbeidarastættinum í tjóðarstríðnum, hvussu nógv borgarligir felagsskapir høvdu at týða á mótsøðurorsluni og sambandið millum «aktiva» og «passiva» mótsøðu.

(APN)

Lýsið í SOSIALINUM!

Ikki drekki, men tú kanst hugsa tær, at tað er ikki altíð lætt hjá einum unglingi, ella einum tilkomnum, sum hevur problemir av spiritus. Tað má vera so sálarklært, at medmenniskja mitt mangan hevði verið vart ímóti at drekka spiritus, um alkoholfritt vín eisini stóð á borðinum, uttan at tað sást á litinum.

Men álvaratos, hvi altíð koma við sovørðum ósákligum høgum móti fráhaldsfólki? Erú vit so provokerandi?

Vist eru vit ikki lýtaley, minni enn so, men hóast alt! Hvørja missjón fráhaldsrørslan hevur? Millum annað at vera fyridømi fyrri øðrum. Hyklári at standa organiseraður? Ómáns ligt? Harragud Johanna, tað er fyrri at standa saman, óksl móti óksl, stímbra hvønn annan. Hetta er sálarklært, tað mátti Johanna Lisberg skilt.

Greinin í Glauðstrok um V 4, ja, at hatta skuldi elva til eina slíka ábreiðslu á losjulimírnar, tí teir ikki gera mun á medborgarum og ikki fóra kartotek yvir hvør er í Mímir, skulu teir nú eisini sjoflast fyrri tað?

Né, hatta drekkarið hjá Johanna Lisberg í losjuni — tað var alt annað enn «fair play».

P.S. Visan um vinið framborin av Oscar seinasta leygar kvøld í V4 sendingini haldi eg sjálvur vera sera skemtilig.

Pole Jacobsen.

60 ár

(Framhald frá 1. síðu.)

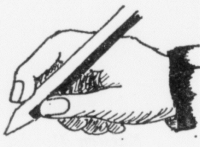
bæði, og at brúka pennin fellur honum væl, eins og hann hevur gott skil at fáast við tøl, so hann smæðir seg ikki burtmill um aðrar, ið eru betri skúlaðir.

P. M. Dam, sáli, ið hevði hann sum næming, gav honum tað skoðsmál, at hann var ein tann gloggasti næmingur, hann hevði havt og nevndi hann fyrri ug-barnið. Her kann eg skjóta inn, at eg minnst væl, tá danskur lærari á Tvøroyri Ernst Hansen á fyrsta sinni byrjaði handilsskeið á Tvøroyri, at Gunnar var tann framúr besti næmingurin. At hann eigur góðar gávur er sostatt einki at taka seg aftur í, og hann hevur eisini roynt at nýta tær.

Hevur tað snú seg um at fáast við tøl, sum mangan er fyrrikomið, hevur eingin ívast í, at Gunnar var rætti maðurin til slíka uppgávu, tí sum sagt, liggur tað honum væl fyrri at fáast við tøl.

(Framhald á 4. síðu.)

B
R
Ø
V

Tað var eitt margháltligt lesara bræv, sum Johanna Lisberg hevði í Sosialinum seinasta mikudag, so sum hon legði í vaðið eftir losjulimum. Blaðstjórin loyvir mær kanska at knýta nakrar viðmerkingar til hennara í og fyrri seg uppskalandi avdúking av hvussu losjulimír driva fráhaldsarbeiði.

Tá Johanna Lisberg dregur hetta fram, at tað kann verða ungfólki til stóran skaða at drekka «saftvatn», tí at tað lætt kann gerast byrjanin til at tráa eftir sterkari slagi, so er tað mær heldur enn ikki torskilt, at hon í sama andadrátti sigur, «skal tað vera vín, lat tað so vera vín og ikki saftvatn». Er tað hennara vín við øðrum orðum, ja so er alt í lagi, men er tað alkoholfritt vín, ja so er sjálvur hin verst uppí, ikki at misskilja hin ramasti tramskapur frá losjulimum.

Man skuldi trúð, at tá man gevur seg til at vera barnauppálara og samfelagsrevsara av dimensjón, so fer ein ikki bara at grýta sum úr grótrugvu, alt sum kom í tankarnar hjá einum, men at ein eisini nýtti sold

at lúka teir villastu tankarnar burtur við.

Fráhaldsfeløgini hava gjøgnum eina heila öld gjørt eitt grundgott arbeiði, tað skal ong í Johanna Lisberg koma og reingja. Men fyrri tað um ikki hin stóra fjöldin av fólki tekur undir við hesi hugsan, so er tað ikki einsbetýðandi við tað, at hetta er nokur skeiv hugsan, her skal heldur eingin samfelagsrevsari av tí kaliber sum Johanna Lisberg koma og siga «eg skilji ikki», tað forlangar eingin av henni.

Fráhaldsrørslan er eingin peningasterk fyrítøka, sum kann klára seg ímóti tí nógv sterkara spirituskapitalinum, sum ótarnaður fær loyvi til at fremja sitt oyðileggjandi verk. Men fráhaldsrørslan skilar sær rætt til — við ella uttan Johanna Lisberg'sa sanksjón — at finna fram til teir arbeiðshættir, sum fráhaldsrørslan heldur tænar endamálinum best.

Ein av teimum nýggjastu royndunum er at fóra fram hitt «alkoholfria alternativíð». Hetta hevur Johanna Lisberg ikki skilt, ella tíma at sett seg inni — tað skuldi ein trúð ein samfelagsrevsari annars gjørdi — tað gerst so ikki við. Men vit halda, at fráhaldsrørslan her hevur eitt tilboð, eitt positivt tilboð, sum fer at roynast sum ein stulur fyrri tey, sum fegin vilja sleppa undan hesum støðuga stítninum, sum í tíð og ótíð stingur seg fram við spiritusmisbrúkinum.